

ДРУШТВО ГЕОЛОШКИХ ИНЖЕЊЕРА И ТЕХНИЧАРА СРБИЈЕ (ДГЕИТС)

SOCIETY OF GEOLOGICAL ENGINEERS AND TECHNICIANS OF SERBIA

КОЛЕКТИВНИ ЧЛАН САВЕЗА ИНЖЕЊЕРА И ТЕХНИЧАРА СРБИЈЕ (СИТС)

САДРЖАЈ

Реч председника	1
Вулкан Тунгурахауа, Еквадор	1
Новости из ДГЕИТС-а	2
Органи ДГЕИТС-а	2
Извештај о раду у 2012. год.	3
План рада у 2013. год.	5
Округли сто о Нацрту Закона	6
Допис ДГЕИТС-а Министарству	6
Новости из СИТС-а	8
Пад метеора код Чељабинска	9
Највећи метеорит на свету	10
Празници геолога	10
Приступница ДГЕИТС-у	11
Календар скупова	12

Издавач и уредник Билтена

Издавач:
Друштво Геолошких Инжењера
и Техничара Србије
11000 Београд, Кнеза Милоша 7а

Уредник:
Проф др Адам Дангић,
дипл. инж.
adangic@eunet.rs

РЕЧ ПРЕДСЕДНИКА ДГЕИТС-а

Драги чланови ДГЕИТС-а,

Почетак године је прилика да се ураде биланси рада у претходној години и планови рада у текућој години. Управни одбор ДГЕИТС-а је 10.01.2013. год. разматрао и усвојио извештај о раду ДГЕИТС-а у 2012. години и план рада у 2013. години (стр. 3-5 Билтена). Урађен је и завршни рачун и испуњене су друге законске обавезе везане за пословање ДГЕИТС-а.

Биланси рада у прошлој години показују да је она била успешна, како у погледу активности тако и у погледу финансијског пословања. На основу тога са новим еланом улазимо реализацију планова и програма за ову годину.

У овом периоду настављене су и активности везане за нацрт новог закона о геологији (геолошким истраживањима) који под називом *Закон о геолошким истраживањима и рударству* припрема Министарство за природне ресурсе, рударство и просторно планирање (МПРРПП). У организацији МПРРПП одржана је у Београду 05.02.2013. год. веома успешна јавна расправа — округли сто о радној верзији Нацрта Закона (стр. 6 Билтена). У раду Округлог стола учествовали су и представници ДГЕИТС-а и изнели су предлоге за измене/допуне Радне верзије Нацрта Закона, које смо потом у интегралној форми доставили Министарству (стр. 6-8 Билтена).

Билтен добијају сви индивидуални и корпоративни чланови ДГЕИТС-а, а достављамо га и другим заинтересованим. Ваши коментари, предлози и прилози читалаца као и помоћ у учлањењу нових индивидуалних и корпоративних чланова су добродошли.

Са срдчним поздравом,

Проф. др Адам Дангић, дипл. инж.

Главни вулкани Еквадора

Major Volcanoes in Ecuador

Вулкан Тунгурахауа је најактивнији вулкан Еквадора и један од најактивнијих вулкана Анда и Јужне Америке.

Вулкан Тунгурахауа (Еквадор)

Вулкан Тунгурахауа.

Тунгурахауа, ерупција новембра 1999.

Вулкан Тунгурахауа је стратовулкан, висине је 5.023 m, налази се у Андима, удаљен око 140 km од престонице Кито. Избацује лаву андезитско-дацитског састава. Све историјске ерупције прате јаке експлозије и пирокластични и лавични токови. После дугог мировања вулканска активност почиње 1999. год. и још траје. У ерупцији 16.08.2006. год. стуб вулканских гасова и пепела био је висине 10 km, пепео је пао на површину величине 740x180 km ЈИ од вулкана. Формирано је више пирокластичних токова који су усмртили неколико људи и уништили бројна домаћинства и путеве.

НОВОСТИ ИЗ ДГЕИТС-а

• ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ДГЕИТС-А У 2012. ГОДИНИ И ПЛАН РАДА У 2013. ГОДИНИ

Управни одбор ДГЕИТС-а на седници којој су присуствовали и чланови Надзорног одбора и Суда части, одржаној 10.01.2013. године усвојио је Извештај о раду у 2012. год. и План рада у 2013. години (стр. 3-5 Билтена). Оба документа су достављена УО Савеза инжењера и техничара Србије и објављена су у годишњем извештају СИТС-а и разматрана на Скупштини СИТС-а.

• ЗАКОНСКА РЕГУЛАТИВА

Министарство природних ресурса, рударства и просторног планирања (МПРРПП) је наставило са радом на припреми Нацрта Закона о геолошким истраживањима и рударству, који треба да замени сада важећи Закон о рударству и геолошким истраживањима (о првој радној верзији Нацрта Закона писано је у прошлом броју Билтена). МПРРПП је крајем јануара 2013. год. припремило нову радну верзију Нацрта Закона о ГИР, унапређену у односу на верзију из августа 1012. год. и организовало расправу на Округлом столу 05.02.2013. год. у Београду (стр. 5 Билтена). У раду округлог стола представници ДГЕИТС-а су изнели предлоге за измене/допуне Радне верзије Нацрта које су потом у интегралној форми достављене Министарству (стр. 6-8 Билтена).

• ГЕОЛОШКИ ЗАВОД СРБИЈЕ

Влада Србије је у новембру 2012. године на дужност **директора Геолошког завода Србије** поставила **проф. др Драгомана Рабреновића, дипл. инж. геологије**, професора Рударско-геолошког факултета Универзитета у Београду.

• СТРУЧНИ ИСПИТИ

Дипломирани инжењери геологије полажу стручни испити за геолошку струку пред комисијом коју су на основу овлашћења надлежног министарства образовали СИТС и ДГЕИТС. Услови за испит налазе се на сајту www.sits.org.rs.

• IN MEMORIAM

Дана 20.02.2013. године изненада смо изгубили нашег **проф. др. Будимира Филиповића, дипл. инж.**, члана Надзорног одбора и почасног члана ДГЕИТС-а. Професор Б. Филиповић је један од утеменљивача хидрогеологије као посебне геолошке струке и науке на Рударско-геолошком факултету Универзитета у Београду, заслужан за њену високу афирмацију у Србији, региону и Европи. Сахрањен је 22.02.2013. године уз испраћај бројних својих ђака — инжењера, магистара и доктора хидрогеологије, и колега и поштовалаца. Слава му!

Органи ДГЕИТС-а

ПРЕДСЕДНИК И ЗАСТУПНИК ДГЕИТС-А: проф. др АДАМ ДАНГИЋ, дипл. инж. adangic@eunet.rs

ПОТПРЕДСЕДНИК: мр МАРКО БАБОВИЋ, дипл. инж. marko.babovic@eps.rs

СЕКРЕТАР: Јелена Милошевић, дипл. инж. jelena.milosevic@eps.rs

УПРАВНИ ОДБОР: проф. др АДАМ ДАНГИЋ, дипл. инж. (ПРЕДСЕДНИК), мр МАРКО БАБОВИЋ, дипл. инж. (ПОТПРЕДСЕДНИК), ЈЕЛЕНА МИЛОШЕВИЋ, дипл. инж. (СЕКРЕТАР), др МИЛЕНКО ВАСИЉЕВИЋ, дипл. инж., др ЈОВАН КОВАЧЕВИЋ, дипл. инж., мр ВЛАДЕТА ВУЈАНИЋ, дипл. инж., МЛАДЕН КОНСТАНТИНОВИЋ, дипл. инж., СНЕЖАНА БАЈИЋ, дипл. инж., ЗОРАН МИЛОВАНОВИЋ, дипл. инж.

НАДЗОРНИ ОДБОР: проф. др ДУШКО СУНАРИЋ, дипл. инж. (ПРЕДСЕДНИК), проф. др БУДИМИР ФИЛИПОВИЋ, дипл. инж. п.инж., ПЕТАР ВОЈНОВИЋ, дипл. инж., БОРИВОЈЕ ИЛИЋ, дипл. инж., МАРИЦА ШАРИЋ, техничар

СУД ЧАСТИ: проф. др СТАНИМИР ПУТНИК, дипл. инж. (ПРЕДСЕДНИК), ДРАГАН ЦВЕТКОВИЋ, дипл. инж., РАДОЉУБ МАРКОВИЋ, дипл. инж., МАРКО НЕНАДОВИЋ, дипл. инж., РАТКО РАДОИЧИЋ, техничар

КОМИТЕТИ ДГЕИТС-А

КОМИТЕТ ЗА ЛЕЖИШТА МИНЕРАЛНИХ СИРОВИНА: проф. др Радуле Тошовић, дипл. инж. (председник), др Јован Ковачевић, дипл. инж. (потпредседник), Богољуб Вучковић, дипл. инж. (секретар), Лајош Секе, дипл. инж., Рајко Стојаковић, дипл. инж.

КОМИТЕТ ЗА ИНЖЕЊЕРСКУ ГЕОЛОГИЈУ И ГЕОТЕХНИКУ: проф. др Душко Сунарић, дипл. инж. (председник), проф. др Драгутин Јевремовић, дипл. инж. (потпредседник), Младен Константиновић, дипл. инж. (секретар), мр Владета Вујанић, дипл. инж., доц. др Биљана Албомасов, дипл. инж., Добрица Дамњановић, дипл. инж., Горан Љумовић, дипл. инж., Срђан Костић, дипл. инж.

КОМИТЕТ ЗА ХИДРОГЕОЛОГИЈУ: проф. др Петар Милановић, дипл. инж. (председник), др Миленко Васиљевић, дипл. инж. (потпредседник), др Владимир Беличевић, дипл. инж. (секретар), проф. др Зоран Стевановић, дипл. инж., проф. др Дејан Миленић, дипл. инж., Милан Радовановић, дипл. инж., Владимир Живановић, дипл. инж.

КОМИТЕТ ЗА ГЕОФИЗИКУ: Зоран Миловановић, дипл. инж. (председник), др Милан Милојевић, дипл. инж. (потпредседник), Бошко Килибарда, дипл. инж. (секретар), Петар Војиновић, дипл. инж., Петар Трифуновић, дипл. инж., мр Бранко Драгићевић, дипл. инж., Рајко Васић, дипл. инж.

КОМИТЕТ ЗА ГЕОЛОГИЈУ И ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ: проф. др Адам Дангић, дипл. инж. (председник), мр Марко Бабовић, дипл. инж. (потпредседник), Јелена Милошевић, дипл. инж. (секретар), Боривоје Илић, дипл. инж., Радојица Милановић, дипл. инж.

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ДГЕИТС-а у 2012. години

На седници одржаној 10.01.2013. године Управни одбор Друштва геолошких инжењера и техничара Србије (ДГЕИТС) прихватио је следећи

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ДРУШТВА ГЕОЛОШКИХ ИНЖЕЊЕРА И ТЕХНИЧАРА СРБИЈЕ (ДГЕИТС) У 2012. ГОДИНИ

Рад Друштва геолошких инжењера и техничара Србије (ДГЕИТС) у 2012. години одвијао се кроз следеће активности:

1. Седнице Управног одбора

У 2012. години одржане су 3 седнице Управног одбора ДГЕИТС-а. Свим седницама УО су присуствовали и чланови Надзорног одбора и Суда части а једној седници и председници комитета ДГЕИТС-а.

2. Комитети ДГЕИТС-а

У 2012. години активности ДГЕИТС-а су се делом одвијали преко комитета ДГЕИТС-а:

- (1) Комитета за лежишта минералних сировина (председник проф. др Радуле Тошовић),
- (2) Комитета за инжењерску геологију и геотехнику (председник проф. др Душко Сунарић),
- (3) Комитета за хидрогеологију (председник проф. др Петар Милановић),
- (4) Комитета за геофизику (председник Зоран Миловановић, дипл. инж.),
- (5) Комитета за геологију и заштиту животне средине (председник проф. др Адам Дангић).

Два комитета – Комитет за инжењерску геологију и геотехнику и Комитет за хидрогеологију, су били организатор односно суорганизатор 14. симпозијума из инжењерске геологије и геотехнике и 14. српског симпозијума из хидрогеологије.

3. Билтен ДГЕИТС-а

У 2012. години Билтен ДГЕИТС-а, периодична публикација ДГЕИТС-а у електронској форми, наставио је са редовним (квартално) излагањем. Публикована су 4 броја, у превиђеним терминима и у стандардном обиму (12 страница). Циљ публикавања Билтена је да се чланство ДГЕИТС-а редовно и благовремено информисе о раду Управног одбора и других органа ДГЕИТС-а, СИТС-а и других домаћих и страних стручних удружења, о законској регулативи из области геологије и других области релевантних за геолошку струку, упозна са актуелним научно-стручним проблемима из геологије у свету и упозна са календаром научно-стручних скупова у земљи и свету у области геологије и областима релевантним за геолошку струку.

Билтен ДГЕИТС-а се доставља свим члановима и корпоративним члановима ДГЕИТС-а, као и неким другим привредним организацијама, стручним асоцијацијама и појединцима. По општој оцени Билтен ДГЕИТС-а по садржају, квалитету прилога и графичким решењима се налази на нивоу сличних публикација водећих светских научно-стручних асоцијација.

4. Признања ДГЕИТС-у

ДГЕИТС је добио захвалницу за досадашњу успешну сарадњу од *Савеза инжењера металургије Србије* (СИМС), колективне чланице СИТС-а, на свечаној академији организованој поводом 60 година *Савеза инжењера металургије*.

5. Организовање симпозијума у 2012. години из инжењерске геологије и геотехнике и симпозијума из хидрогеологије

У организацији Комитета за хидрогеологију и инжењерску геологију Савеза геолошких инжењера и техничара Србије и Југославије одржано је почев од 1971. године до пре десетак година 13 веома успешних симпозијума из хидрогеологије и инжењерске геологије, и публиковано је 13 књига-зборника радова, који представљају драгоцене и трајни допринос геолошкој струци и науци. Потом је наступила скоро деценијска пауза али су активирањем комитета ДГЕИТС-а у 2011. години створени услови да се настави традиција организовања ових симпозијума. Имајући у виду интензивни развој ових дисциплина одлучено је да се посебно организују симпозијуми за сваку од њих.

XIV симпозијум из инжењерске геологије и геотехнике са обележавањем 90 година инжењерске геологије и 40 година *Смера за геотехнику на Универзитету у Београду* организовао је ДГЕИТС – Комитет за инжењерску геологију и геотехнику, заједно са Рударско-геолошким факултетом Универзитета у Београду, у сарадњи са Академијом инжењерских наука Србије, Саобраћајним институтом ЦИП и Институтом за путеве. Симпозијум је веома успешно одржан у Београду, 27-28.09.2012. године. За Симпозијум је прихваћено око 60 радова, у чијој изради је учествовало преко 100 аутора из Србије, Републике Српске, Црне Горе, Македоније, Словеније, Хрватске и Холандије са универзитета у Србији и региону и из предузећа која се баве решавањем инжењерскогеолошке-

(наставак на следећој страни)

ИЗВЕШТАЈ О РАДУ ДГЕИТС-а у 2012. години (наставак)

геотехничке проблематике у пракси. Радови су рецензовани и објављени у Зборнику радова. За Симпозијум су публиковане 2 књиге: (1) Монографија „90 година инжењерске геологије на Универзитету у Београду и 40 година Смера за геотехнику“ (170 стр.), и (2) *Зборник радова XIV симпозијума из инжењерске геологије и геотехнике* (614 стр.). Симпозијум је окупио импозантан број учесника и одликовао се веома високим квалитетом презентованих и публикованих радова, актуелношћу тема, великом посећеношћу сесија и веома плодотворним дискусијама. Усмено је изложено 35 радова, на сесијама које су биле посвећене професорима заслужним за оснивање и развој инжењерске геологије и геотехнике на Универзитету у Београду.

XIV српски симпозијум из хидрогеологије Србије организовао је Рударско-геолошки факултет Универзитета у Београду у сарадњи са ДГЕИТС-ом (Комитетом за хидрогеологију), Српским геолошким друштвом и Националним комитетом ИАН. Симпозијум је одржан на Златибору, од 17-20 маја. Симпозијум је окупио импозантан број учесника из Србије и околних земаља. Презентован је рекордан број радова, укупно 108, што је скоро двоструко више од досадашњег просека на претходних 13 симпозијума, који је укључивао не само шири простор бивше Југославије већ и радове из области инжењерске геологије. Сви радови су прошли кроз рецензију Научног одбора Симпозијума и публиковани су у Зборнику радова, обима 642 стране. Реферати су обухватили широк спектар тема везаних за истраживање, мониторинг и коришћење подземних водних ресурса, као и актуелно стање хидрогеолошке струке у Србији, њену позицију у области природних и инжењерских наука и потребе истраживања и одрживог коришћења подземних вода.

6. Издавачка делатност

ДГЕИТС је у 2012. години издао две монографије, везане за XIV симпозијум из инжењерске геологије и геотехнике са обележавањем 90 година инжењерске геологије и 40 година Смера за геотехнику на Универзитету у Београду. Едитори обе књиге су проф. др Душко Сунарић, дипл. инж., председник Комитета за ИГГ, и проф. др Драгутин Јевремовић, дипл. инж., потпредседник Комитета за ИГГ.

Монографија „90 година наставе инжењерске геологије и 40 година Смера за геотехнику на Универзитету у Београду“ је обима 170 страна. Монографија представља први писани материјал о развоју наставе инжењерске геологије и геотехнике код нас, као и о актерима њеног развоја. Историјат наставе је приказан у више поглавља а дати су и биографије наставника на Рударско-геолошком факултету и Грађевинском факултету и спискови дипломираних инжењера, магистара и доктора наука који су добили звања из инжењерске геологије и геотехнике на Рударско-геолошком факултету.

„Зборник радова 14. симпозијума из инжењерске геологије и геотехнике“ је обима 614 страна и садржи 59 саопштења штампаних у целини, са резимеима на српском и енглеском језику. Радови презентују материју из различитих области инжењерске геологије, геотехнике и геотехничког инжењерства. Уводно саопштење је посвећено актуелним питањима из терминологије инжењерске геологије-геотехнике а остали радови су сврстани у 8 тематских група. Највише аутора радова је из Србије а заступљени су и аутори из Македоније, Црне Горе, Босне и Херцеговине, Хрватске, Словеније и Холандије.

7. Активност везане за законску регулативу

Министарство природних ресурса, рударства и просторног планирања (МПРРПП), надлежно за геолошка истраживања, покренуло је средином године израду новог закона под називом *Закон о геолошким истраживањима и рударству*, који треба да замени сада важећи *Закон о рударству и геолошким истраживањима*, који је донет пре годину дана. У септембру је ДГЕИТС добио нацрт новог закона и одмах је, крајем септембра и почетком октобра организовао расправу свог чланства о том нацрту. Све приспеле примедбе и предлоге разматрали су детаљно Управни одбор ДГЕИТС-а и формирана радна група и на основу тога су формулисани примедбе и предлози ДГЕИТС-а које смо доставили надлежном министру и министарству. Предложили смо да МПРРПП заустави рад на доношењу закона по овом *Нацрту Закона о геолошким истраживањима и рударству* и да уместо тога приступи припреми и доношењу посебних закона: *Закона о геологији* (геолошким истраживањима) и *Закона о рударству*, какав је био случај током низа деценија. Као алтернативу, ако МПРРПП не прихвати претходни предлог, приложили смо детаљне примедбе/предлози за измене и допуне предложеног Нацрта. Понудили смо сарадњу ДГЕИТС-а са пуним капацитетом у даљем раду на изради закона и подзаконских аката (организовање јавних расправа, стручних трибина и сл.).

8. Стручни испити

ДГЕИТС је заједно са СИТС-ом у 2012. години успешно организовао полагање стручних испита из области геологије, за дипломиране инжењере геологије, у три испитна рока.

Београд,
10.01.2013. године

ПРЕДСЕДНИК ДГЕИТС-а
Др Адам Дангић, дипл. инж. геол.
редовни професор

ПЛАН РАДА ДГЕИТС-а у 2013. години

На седници одржаној 10.01.2013. године Управни одбор Друштва геолошких инжењера и техничара Србије (ДГЕИТС) прихватио је следећи

ПЛАН И ПРОГРАМ РАДА ДРУШТВА ГЕОЛОШКИХ ИНЖЕЊЕРА И ТЕХНИЧАРА СРБИЈЕ (ДГЕИТС) ЗА 2013. ГОДИНУ

1. Одржавање седница управног одбора ДГЕИТС-а

Планира се одржавање више седница Управног одбора ДГЕИТС-а од којих ће неке бити посвећене проблематици доношења новог закона који се односи на геолошка истраживања (процедура је започета) и проблематици лиценци у геологији. Наставиће се пракса да седницама УО присуствују и чланови Надзорног одбора и Суда части, а по потреби и председници комитета ДГЕИТС-а.

2. Одржавање скупштине ДГЕИТС-а

Одржавање редовне Скупштине ДГЕИТС-а планира се у првој половини године.

3. Рад стручно-научних комитета ДГЕИТС-а

У оквиру ДГЕИТС-а активно ради пет стручно-научних комитета: (1) Комитет за лежишта минералних сировина; (2) Комитет за хидрогеологију; (3) Комитет за инжењерску геологију и геотехнику; (4) Комитет за геофизику и (5) Комитет за геологију и животну средину. Сви комитети ће у оквиру својих планова рада реализовати различите активности а УО ће координисати њихов рад.

4. Организација симпозијума и стручних трибина

Планира се организовање округлих столова/панел дискусија о положају геолошке струке у друштву, имплементацији новог Закона о геолошким истраживањима и доношењу подзаконских аката.

Планира се и организовање једног или два једнодневна симпозијума на којима би се презентирали могућности и значај геолошких истраживања за решавање проблема у другим инжењерским струкама, односно могућности сарадње геолошких инжењера/техничара са другим инжењерским струкама.

Комитети ДГЕИТС-а афирмираће свој рад као организатори или суорганизатори симпозијума или стручних трибина.

5. Активности на проблематици лиценци за геологе

Питање лиценци за рад геолошких инжењера и техничара још није законски решено и ДГЕИТС ће наставити да се ангажује на доношењу најбољег решења за ову проблематику. У сада важећем закону који регулише проблематку геолошких истраживања – *Закону о рударству и геолошким истраживањима*, који је донет крајем 2011. године, помињу се и лиценце за инжењере геологије и инжењере рударства у истом члану, али нејасно и непотпуно. И у нацрту новог закона, сада под називом *Закон о геолошким истраживањима и рударству*, слична је ситуација. Како је нерешено питање лиценци до сада је проузроковале бројне тешкоће у раду геолошких инжењера и техничара, односно чланова ДГЕИТС-а, стављајући их у подређен положај у односу на инжењере и техничаре других струка, решавање овог питања биће један од главних приоритета рада ДГЕИТС-а у 2013. години.

6. Успостављање сарадње са Инжењерском комором Србије

ДГЕИТС ће покренути успостављање сарадње са Инжењерском комором Србије по питањима проблематике лиценци за инжењере геологије као другим питањима од обостраног интереса.

7. Јачање сарадње са СИТС-ом и чланицама СИТС-а

ДГЕИТС процењује да постоје велике потенцијалне могућности за успостављање сарадње између ДГЕИТС-а и СИТС-а и других чланица СИТС-а у оквиру низа питања: организовању перманентног образовања, проблематици лиценци, међународне сарадње, организовања заједничких научно-стручних скупова (симпозијуми, трибине, округли столови) и сл. ДГЕИТС је предузео акције на изналажењу заједничких интереса са овим организацијама у остваривању међусобне сарадање и ове акције ће се наставити у 2013. години.

8. Остале активности

Наставиће се са активностима на проширењу базе чланства ДГЕИТС-а, иновацији евиденције чланова и издавање чланских карти, учлањењу корпоративних чланова ДГЕИТС-а, као и популаризацији и ширењу утицаја ДГЕИТС-а на националном, регионалном и локалном нивоу.

У току је припрема и постављање веб-сајта ДГЕИТС-а.

Београд,
10.01.2013. године

ПРЕДСЕДНИК ДГЕИТС-а
Др Адам Дангић, дипл. инж. геол.
редовни професор

ОДРЖАН ЈЕ ОКРУГЛИ СТО О РАДНОЈ ВЕРЗИЈИ НАЦРТА ЗАКОНА О ГЕОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА И РУДАРСТВУ

Министарство природних ресурса, рударства и просторног планирања (МПРРПП) организовало је 05.02.2013. год. Округли сто о Радној верзији *Нацрта Закона о геолошким истраживањима и рударству (НЗГИР)*. Округли сто је одржан у Београду, у Клубу посланика, Толстојева 2, а у његовом раду је било преко 200 учесника — представника факултета, стручних и научних асоцијација, државних предузећа и домаћих и страних компанија које раде у нашој земљи у области геологије и рударства. Учешће на Округлом столу је било по позиву, а полазни материјал је била побољшана Радна верзија НТГИР, која је достављена учесницима са позивом за Округли сто. Ова верзија је побољшана усвајањем предлога за измене/допуне претходне верзије које је Министарство добило у периоду септембар-октобар 2012. године, као и другим новим решењима. Са задовољством можемо да констатујемо да је усвојен и велики број примедби/предлога чланства ДГЕИТС-а које је ДГЕИТС доставио Министарству 15.10.2012. године (допис објављен у прошлом броју Билтена ДГЕИТС-а). На Округлом столу ДГЕИТС су представљали председник проф др Адам Дангић и члан УО др Миленко Васиљевић.

Округли сто је трајао два сата и био је одлично организован. Државни секретар мр Томислав Шубарановић је у основним цртама представио Радну верзију Нацрта Закона и указао на нека нова решења, исказавши спремност Министарства да размотри све предлоге и организује по потреби и нове округле столове. Следиле су потом излагања ставова учесника ОС. Ставови ДГЕИТС-а изнео је председник проф. А. Дангић, истикавши да ће их у интегралној верзији доставити у допису Министарству (допис у даљем тексту).

Допис ДГЕИТС-а са предлозима за измене/допуне Радне верзије “ЗАКОНА О ГЕОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА И РУДАРСТВУ” достављен Министарству ПРРПП 08.02.2103. год.

Министарство за природне ресурсе, рударство и просторно планирање

- Проф. др Милан Бачевић, министар
- мр Томислав Шубарановић, државни секретар
- Зоран Даниловић, помоћник министра

Београд, Немањина 22-24

Предмет: Предлози измена и допуна Радне верзије *Нацрта Закона о геолошким истраживањима и рударству* разматране на Округлом столу 05.02.2013. године

Поштовани,

Друштво геолошких инжењера и техничара Србије (ДГЕИТС) разматрало је актуелну радну верзију Нацрта *Закона о геолошким истраживањима и рударству* и припремило предлоге за њене измене/допуне.

Пре изношења наших предлога желимо да истакнемо да смо са задовољством установили да је ова радна верзија Нацрта Закона значајно унапређена у односу на претходну верзију, из септембра 2012. год., и да је прихваћен велики број наших предлога за измене/допуне те верзије, које смо доставили 15.10.2012. год. И поред тога сматрамо да је најбоље решење у овој ситуацији доношење два посебна закона - Закона о геологији и Закона о рударству. Уколико се не прихвати овај предлог, припремили смо и предлоге за измене/допуне актуелне радне верзије Нацрта *Закона о геолошким истраживањима и рударству*.

I. ПРЕДЛОГ ЗА ДОНОШЕЊЕ ПОСЕБНИХ ЗАКОНА О ГЕОЛОГИЈИ И РУДАРСТВУ

Предлажемо да се уместо доношења закона предложеног овим нацртом, под називом **Закон о геолошким истраживањима и рударству**, донесу два посебна закона: **Закон о геологији** (геолошким истраживањима) и **Закон о рударству**.

Закон предложен Нацртом представља побољшање сада вежећег *Закона о рударству и геолошким истраживањима* који је усвојен у Народној скупштини Србије 2011. године, а који је на брзину и без утицаја шире стручне јавности припремило тадашње *Министарство животне средине, рударства и просторног планирања*. Закон представља хибрид настао спајањем два посебна закона, који су пре тога постојали у Србији деценијама - *Закона о геолошким истраживањима* и *Закона о рударству*. Тај хибридни закон је по оцени ДГЕИТС-а и других геолошких професионалних асоцијација и привредних организација и уопште геолошке стручне јавности лош.

(наставка на следећој страни)

Допис ДГЕИТС-а са предлозима за измене/допуне Радне верзије “ЗАКОНА О ГЕОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА И РУДАРСТВУ” (наставак)

Очигледно је да је и по мишљењу Министарства тај закон лош чим је већ после пола године од његовог ступања на снагу приступљено изради новог закона.

Поново износимо наш став, који је и предлог других геолошких професионалних асоцијација и привредних организација, да се уместо доношења новог закона чији је Нацрт предложен, донесу два посебна закона - **Закон о геологији** (геолошким истраживањима) и **Закон о рударству**. Тиме би се превазишла кратка епизода постојања хибридног јединственог закона о рударству и геолошким истраживањима и била би настављена вишедеценијска традиција постојања посебних закона – Закона о геологији (геолошким истраживањима) и Закона о рударству.

II. ПРЕДЛОЗИ ЗА ИЗМЕНЕ/ДОПУНЕ РАДНЕ ВЕРЗИЈЕ НАЦРТА ЗАКОНА О ГЕОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА И РУДАРСТВУ

1. Назив Закона:

Изменити назив закона у: *Закон о геологији и рударству*

2. Кроз цео текст закона:

2.1. Уместо: *инжењерско-геолошки унети инжењерскогеолошки и геотехнички*

2.2. Уместо: *инжењерско-геолошких карактеристика унети инжењерскогеолошких и геотехничких услова*

2.3. У радној верзији Нацрта Закона (у прилогу) назначене су исправке словних и језичких грешака, као и предлози даље наведених измена/допуна.

3. Стр. 2 –4, члан 2:

3.1. Под 3) у 8. реду: *израз чврсти минерални ресурси се деле (класификују) на претпостављене, индициране и **измерене** замењује се са чврсти минерални ресурси се деле (класификују) на претпостављене, индициране и **доказане**.*

3.2. Под 6) у првом реду: *израз Измерени минерални ресурси замењује се са Доказани минерални ресурси*

3.3. Исте измене унети и под: 12), 15) и даље.

3.4. Под 16, у 2. реду: *брише се преостале.*

4. Стр. 44, члан 122: Члан 122 замењује се члановима 112 и 112а који гласе:

Члан 112

Лиценце за стручна лица које се издају као овлашћења за геолошка истраживања минералних сировина и других геолошких ресурса, у складу са овим законом, су:

- 1) лиценца за пројектовање и стручну ревизију пројеката;
- 2) лиценца за руковођење и извођење геолошких истраживања и стручни надзор над извођењем геолошких истраживања;
- 3) лиценца за израду елабората о ресурсима и резервама минералних сировина, подземних вода и потенцијалности геотермалних ресурса и елабората о инжењерскогеолошким и геотехничким карактеристикама и условима изградње у поступку планирања, пројектовања и изградње објеката;
- 4) лиценца за послове компетентног лица у области геолошких истраживања.

Члан 112а.

Лиценце за стручна лица које се издају у вези вршења послова експлоатације минералних сировина, у складу са овим законом, су:

- 1) лиценца за пројектовање и техничку контролу рударских пројеката;
- 2) лиценца за вршење контроле и надзора безбедности и здравља на раду при рударској експлоатацији;
- 3) лиценца за обављање рударског мерења и израду рударских планова;
- 4) лиценца на извођењу радова на мињањању;
- 5) лиценца за послове компетентног лица у области рударства.

5. Стр. 17, члан 26: У другом реду, брише се *нарочито*.

5. Стр. 44, члан 123:

5.1. У првом реду, *уместо члана 112 уноси се чланова 112 и 112а.*

5.2. Под (4), *уместо Правилника о лиценцама за стручна лица у области рударства и геолошких истраживања уноси се Правилника о лиценцама за стручна лица у области геологије и Правилника о лиценцама за стручна лица у области рударства.*

6. Стр. 44, члан 124:

6.1. У првом реду *брише се од тачке 1-4.*

6.2. Други став, први ред, *уместо: 112. овог закона за тачке 5-9 уноси се 112а.*

(наставак на следећој страни)

Допис ДГЕИТС-а са предлозима за измене/допуне Радне верзије “ЗАКОНА О ГЕОЛОШКИМ ИСТРАЖИВАЊИМА И РУДАРСТВУ” (наставак)

6.3. Трећи став, први ред, уместо *стручне радне групе коју уноси се стручних радних група које*.

6.4. Четврти став, први ред, уместо *радне групе уноси се радних група*.

7. Стр. 50, после члана 134, уноси се нови члан, 134а, који гласи:

Члан 134а

Носилац експлоатације је дужан да уради елаборат о резервама минералних сировина са стањем на дан трајне обуставе радова.

III. ДОДАТНИ ПРЕДЛОЗИ

1. У Нацрту Закона, у поглављу III, регулисани су статус и рад *Геолошког завода Србије* – државног завода задуженог за основна геолошка истраживања. У Србији постоје још два државна завода са делатностима у области геолошких истраживања односно геолошке струке: (1) *Републички сеизмолошки завод*, у Београду, и (2) *Геомагнетски завод*, у Гроцкој. Сматрамо да овај закон треба да регулише статус и рад и ова два државна завода.

2. *Закон о геолошким истраживањима и рударству* представља(ће) основни закон за геолошка истраживања односно геолошку струку. У поглављу I Нацрта Закона, у члану 2, дате су прецизне дефиниције/значења геолошких појмова коришћених у Закону. Геолошка истраживања спорадично се помињу и у другим законима, у надлежности Министарства за ПРРПП и других министарстава (Закон о водама; Закон о планирању и изградњи; и др.), али често са неадекватним појмовима и њиховим значењима. Стога је потребно да се по ступању на снагу овог закона изврши „укрштање“ закона и да се у другим законима примене појмови и њихова значења како су дата у овом закону.

Друштво геолошких инжењера и техничара Србије, као стручна асоцијација која окупља инжењере геологије у Србији, веома је заинтересовано да се донесе што квалитетнији закон о делатностима геолошке струке и може и жели да томе значајно допринесе. Стога Вас молимо да нас редовно обавештавате о даљим активностима везаним за рад на Нацрту Закона и јавној расправи, као и подзаконским актима, и нудимо Вам сарадњу у припреми материјала и организовању округлих столова и других форми јавних расправа, заједно са представницима Министарства.

Београд, 08.02.2013. год.

ПРЕДСЕДНИК ДГЕИТС-а
проф. др Адам Дангић, дипл. инж.
adangic@eunet.rs

НОВОСТИ ИЗ СИТС-а

У петак 22.02.2013. године одржане је Скупштина СИТС-а, са радном седницом и свечаном седницом Скупштине.

На **радној седници Скупштине**, којој су присуствовали и чланови Управног и Надзорног одбора СИТС и Суда части, Скупштина је размотрила и усвојила Извештај о раду и пословању СИТС-а у 2012. години, као и Програм и план рада СИТС за 2013. годину. Размотрени су и извештаји о раду за 2012. годину и програми и планови рада за 2013. годину колективних чланица СИТС-а. У колективно чланство СИТС-а примљено је Удружење инжењера грађевинарства, геотехнике, архитеката и урбаниста "Изградња".

Скупштина је прогласила добитнике признања СИТС-а за 2012. годину, изабране на основу предлога које су доставиле колективне чланице СИТС и други предлагачи.

Свечана седница Скупштине уследила је одмах после радне седнице Скупштине, а присуствовали су јој бројни еминентни гости, представници министарстава, Инжењерске академије Србије, Инжењерске коморе Србије и других институција. На Свечаној седници обележен је **јубилеј 145. година** постојања и успешног рада **Савеза инжењера и техничара Србије** и додељена су признања СИТС-а добитницима.

У свечаном делу програма учествовао је Академски хор "Collegium musicum", а рад Свечане седнице Скупштине СИТС-а и доделу признања пропратила је и Радио телевизија Србије.

ГЕОЛОГИЈА И ЖИВОТНА СРЕДИНА: ЕКСПЛОЗИЈА И ПАД МЕТЕОРА КОД ЧЕЉАБИНСКА (УРАЛ, РУСИЈА)

Изнад региона јужног Урала у Русији **15. фебруара 2013. године у 9²⁰ часова** по локалном времену ушао је у земљину атмосферу мали астероид брзином од 18 km/s поставши блистави суперболидни метеор који је експлодирао у Чељабинској области. Заслепљујуће светло обасјало је јутарње небо у Чељабинску а видело се и у Свердловску, Оренбуршкој области и Казахстану. Усијани објекат је експлодирао уз јак прасак на висини од 23,3 km (до сада највиша позната висина сагоревања метеорита). Експлозија је произвела сјајан бљесак, фрагментацију објекта на ситне метеорите и снажан ударни талас. Последица експлозије је да је повређено око 1.500 људи (два теже) услед секундарних ефеката, углавном од поломљеног стакла прозора избачених из зидова ударним ваздушним таласом, који је стигао неколико минута после бљеска експлозије. Експлозија је изазвала и оштећења око 7.200 зграда у шест градова у региону. Ово је једини метеорит који је проузроковао велики број рањавања људи. Метеор није био детектован пре уласка у земљину атмосферу.

SOURCE: ESRI

AP

Локација експлозије метеора.

Метеор у 09:26:37 по локалном времену изнад Чељабинске области.

Кружна рупа у леду Чебакулског језера коју су направили фрагменти метеора.

Једна од последица експлозије метеора - урушен кров на фабрици цинка у Чељабинску.

Фрагмент метеорита тежак 112,2 g нађен 18. фебруара 2013 на подручју између села Депутатски и Еманжељинск (коцка поред метеорита је висине 1 cm).

Прорачунато је да је **Чељабински метеор** био величине око **17-20** метара у пречнику и да је имао иницијалну масу од око **11.000** тона. То је и највећи објекат који је ушао у земљину атмосферу после Тунгуског догађаја (1908. год.). Објекат је пре уласка у атмосферу имао укупну кинетичку енергију еквивалентну око 440 килотона ТНТ, односно 20-30 пута већу од енергије које су ослободиле атомске бомбе бачене на Хирошиму и Нагасаки. Атмосфера је апсорбовала највећи део енергије, објекат и његови фрагменти настали при експлозији ватрене кугле емитовали су енергију еквивалента око 90 килотона ТНТ.

Око 16 сати после пада Чељабинског метеора прошао је поред Земље, на прорачунатом и безбедном растојању, **астероид 2012 DA₁₄**, величине око 30 м. Међутим, он нема никакве везе са Чељабинским метеором јер се њихове путање потпуно разликују.

ГЕОЛОШКИ МОНУМЕНТИ: НАЈВЕЋИ МЕТЕОРИТ НА СВЕТУ — МЕТЕОРИТ ХОБА (НАМИБИЈА)

Највећи познат метеорит (у једном комаду) на свету је **метеорит Хоба** (Hoba). Нађен је у Намибији, на фарми *Хоба Запад* (Hoba West), тежине је преко 60 тона. По саставу је гвоздени метеорит и представља и највећу масу гвожђа у једном комаду на Земљи. Пао је на Земљу пре мање од 80.000 година. Због велике масе сигурно је да није померан са места пада. Открио га је 1920. године власник фарме током орања њиве. Метеорит је неубичајеног облика, плочастог, димензије су му 2,7×2,7×0.9 m. Припада групи IV B гвоздених метеорита, састоји се од 86 % гвожђа и 14 % никла.

Процењује се да је метеор који се кретао пре уласка у атмосферу орбиталном брзином од више km/s при уласку у атмосферу, захваљујући свом облику и углу уласка успорен на око 320 m/s те се стога није распао. У 1920. години, када је нађен, процењено је да му је маса 66 тона. Због ерозије, узимања узорача за научна истраживања али и вандализма (откидања комада за успомену) до данас је преостала маса од 60 тона.

Метеорит Хоба у време налаaska, 1920. године.

Метеорит Хоба 1967.

Метеорит Хоба 2006., у музеју на отвореном.

У циљу заштите метеорита од вандализма, влада Намибије (тада Југозападна Африка) 1955. године прогласила је, уз сагласност власника фарме, метеорит Хобу за национални споменик. У 1987. години власник фарме поклонио је метеорит и земљиште око њега држави, у сврху образовања народа, и ту је уређен туристички центар — музеј на отвореном. Овај центар са метеоритом сваке године посете хиљаде туриста.

ПРАЗНИЦИ ГЕОЛОГА

- **СЛАВА ГЕОЛОШКОГ ОДСЕКА РГФ: ЂУРЂЕВДАН**

Геолошки одсек Рударско-геолошког факултета (РГФ) у Београду већ више од две деценије слави као **своју славу Ђурђевдан** (06. мај). Домаћин славе је шеф Геолошког одсека РГФ.

- **ДАН ДГЕИТС-а**

ДГЕИТС је установио као **ДАН ДГЕИТС-а** 10. фебруар, датум оснивања Савеза геолошких инжењера и техничара Србије 1995. године.

- **ДАН ГЕОЛОГА: ПРВА НЕДЕЉА У АПРИЛУ**

У Русији и другим земљама бившег СССР-а прославља се професионални **празник геолога прве недеље у априлу**, под именом **Дан геолога**, и то у скоро свим геолошким и рударским установама и предузећима.

У првим деценијама постојања СССР-а геолошка професија је била веома важна за државу и веома популарна. Геолошке експедиције су крстарице ретко насељеним пространима тундри, тајги, планина, вулканских области, Хиљаде и хиљаде геолога истраживале су огромна пространства највеће земље на свету откривајући велике ресурсе минералних сировина, металних и неметалних, нафте и гаса, који су омогућили брз развој рударства и индустрије.

У знак захвалности за велики успех совјетских геолога који су открили Западносибирску нафтну провинцију Президијум Врховног Совјета СССР (Влада СССР-а) је, на предлог групе еминентних геолога, 31. марта 1966. године донео указ о установљењу празника „Дан геолога“ утврђујући да се он празнује сваке године прве недеље у априлу.

Хиљада геолога из земаља бившег СССР-а који раде широм света преносе традицију прослављања Дана геолога прве недеље у априлу и она се све више интернационализује. И код нас геолози НИС-Нафтагаса празнују овај дан.

ДРУШТВО ГЕОЛОШКИХ ИНЖЕЊЕРА И ТЕХНИЧАРА СРБИЈЕ (ДГЕИТС)

11000 Београд, Кнеза Милоша 7а, Т.р. бр. 355000000104009445, ПИБ: 102466456

ПРИСТУПНИЦА/ПРОДУЖЕТАК ЧЛАНСТВА

Добровољно се учлањујем у Друштво геолошких инжењера и техничара Србије и прихватам Статут и права, обавезе и одговорности утврђене Статутом ДГЕИТС-а и СТАТУТОМ САВЕЗА ИНЖЕЊЕРА И ТЕХНИЧАРА СРБИЈЕ, чији је ДГЕИТС колективни члан.

Презиме, очево име и име	
Место рођења	
ЈМБГ	
Стручна спрема	
Титула/звање	
Радно место/организација	
Адреса	
Телефон/факс	
Мобилни телефон	
Е-мејл	
Област(и) научних и стручних интересовања	

Попуњавање опционо (означити одговарајуће поље):

Пријављујем се за чланство у комитету ДГЕИТС-а (може и више одједног)	Комитет за лежишта минералних сировина	
	Комитет за инжењерску геологију и геотехнику	
	Комитет за хидрогеологију	
	Комитет за геофизику	
	Комитет за геологију и заштиту животне средине	

Заинтересован(а) сам за	Добијање EURING титуле (европски инжењер), на основу наше дипломе	
	Добијање ENG CARD – инжењерске картице (европске)	
	Добијање лиценци за истраживање и пројектовање	
	Увођење стручног испита и лиценци за техничаре	
	Организовање разних форми перманентног стручног образовања	
	Приступање радне организације ДГЕИТС-у као корпоративног члана	
	Часопис СИТС «Техника»	да публикује радове и информација из геологије за претплату: (1) личну, (2) радне организације

(место и датум)

(п о т п и с)

КАЛЕНДАР НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ СКУПОВА

НАУЧНО-СТРУЧНИ СКУПОВИ У СРБИЈИ

2013

14-17. мај 2013.

8. научно-стручно међународно саветовање

Оцена стања, одржавање и санација грађевинских објеката и насеља, Златибор

Савез грађевинских инжењера Србије, sgjsrbije@open.telekom.rs

23-26. мај 2013

1st MME SSE 2013 Metalurgical & Materials Engineering Congress of South-East Europe,

Beograd,

Association of Metallurgical Engineers of Serbia, www.mme-see.org

23-26. мај 2013

42. Конференција о коришћењу и заштити вода "ВОДА 2013", Перућац,

Српско друштво за заштиту вода

office@sdzv.org.rs, www.sdzv.org.rs

НАУЧНО-СТРУЧНИ СКУПОВИ У ИНОСТРАНСТВУ

2013

7 - 12 April 2013

European Geosciences Union General Assembly. Vienna,

Austria. <http://www.egu2013.eu/>

13 - 16 May 2013

8th Annual International Symposium on Environment

Athens, Greece

<http://www.atiner.gr/environment.htm>

09 - 14 Jun 2013

WRI 14 — Water-Rock Interaction 141

Avignon, France. <http://www.wri14-2013.fr/en/home.html>

07 - 12 July 2013

17th International Zeolite, Moscow, Russia

<http://www.izc17.com>

22 - 28 July 2013

INHIGEO Symposium 38., Manchester, England

<http://www.meeting.co.uk/conference/ichst2013>

12 - 15 August 2013

12th SGA Biennial Meeting

Mineral deposit research for a high-tech world

Uppsala, Sweden sga2013@akademikonferens.uu.se

25 - 30 August 2013

Goldschmidt 2013

Florence, Italy

<http://goldschmidt.info/2013/program/programViewThemes>

27 - 31 August 2013

8th International Conference on Geomorphology. Paris, France

<http://www.geomorphology-iag-paris2013.com/>

01-05 September 2013

9th Symposium on the Cretaceous System, Ankara, Turkey.

<http://www.cretaceous2013.org/en/>

01-05 September 2013

9th Symposium on the Cretaceous System, Ankara, Turkey.

<http://www.cretaceous2013.org/en/>

01 - 06 September 2013

11th International Conference on Paleocyanography (ICP11)

Barcelona, Spain

<http://www.icp2013.cat/>

25 - 27 September 2013

International Symposium on Slope Stability in Open Pit Mining and Civil Engineering

Brisbane, Australia

<http://www.slopestability2013.com>

8 - 10 October 2013

International Conference VAJONT 1963-2013 - "Fifty years of increasing knowledge on giant and catastrophic landslides",

Padova, Italy

<http://www.vajont2013.info>

14 - 18 October 2013

The International Conference on Geoethics

Pribram, Czech Republic

<http://tierra.rediris.es/IAGETH>

2014

11 - 16 May 2014

5th Edition of the International Congress on Arsenic in the

Environment, Buenos Aires, Argentina, <http://www.as2014.com.ar>

2 - 6 June 2014

World Landslide Forum III. China National Convention Center, Beijing.

Theme: "Landslide Risk Mitigation Towards a Safer Geo-Environment".

<http://icl.iplhq.org/HomePage.aspx?TabID=4945&Site=Portal&Lang=en-US>

15-19 September 2014

IAEG XII Congress, Torino 2014

Engineering Geology for Society and Territory, IAEG 50th Anniversary

Torino, Italy, <http://www.iaeg2014.com/>

24- 26 September 2014

XXth Congress of the Carpathian Balkan Geological Association.

Tirana, Albania, info@cbga2014.org, www.cbga2014.org